

Konijnen: Een hole meer of minder?

Konijnen, o zo schattig. Maar heb je er veel op de baan dan verandert deze gedachte wel.

Het graven van holen, het vreten van gras en beplantingen zijn activiteiten die een behoorlijke schade kunnen veroorzaken.

TEKST: HANS SPEK – FOTO'S: MARTIN SMITS, LEVERANCIERS

Wilde konijnen leven in sociale groepen in holen, ook wel burchten genoemd. Hierin lopen verschillende gangen die in de woonruimte (ketel) uitkomen. Het graven hiervan geeft veel schade. Daar waar konijnen geen holen kunnen graven omdat het bijvoorbeeld te nat is, zoeken de beesten vaak beschutting zoals onder houtstapels of takken. Vooral in het schemerdonker en in het donker verlaten de konijnen hun schuilplaatsen om voedsel

te zoeken. Door het vreten aan gras en beplantingen kan ook schade ontstaan. De paartijd is globaal van februari tot augustus. Na een draagtijd van circa 30 dagen worden gemiddeld vier tot vijf jongen geboren in een werphol. Dit hol ligt op een behoorlijke afstand (100 meter of meer) van de hoofdburcht. Niet voor niets wordt er wel eens gezegd "Dat fokt bij de wilde konijnen af", want per jaar werpt het vrouwtje (moer of voedster) vier tot zes keer. Heel vaak maken konij-

nen juist deze werpholen midden op golfbanen. Dit geeft naast graafschade ook veel schade door het open krabben van de grasmat.

Wettelijk kader

Het is van belang te weten wat de wettelijke status van het konijn is. Het wilde konijn is aangewezen als één van de zes beschermde inheemse diersoorten met de status 'wild' evenals eend, haas, fazant, houtduif en patrijs. Op deze

soorten mag alleen gedurende het jachtseizoen worden gejaagd. Een uitzondering hierop is de patrijs waarop de jacht niet is geopend. De bescherming voor het wilde konijn stelt overigens niet veel voor. Sinds de inwerking getreden Flora- en Faunawet in april 2002 is het konijn door de wetgever tevens geplaatst op de landelijke vrijstellingslijst. Hierdoor mag er bij schade ook buiten het jachtseizoen op dit dier worden gejaagd. Het jachtseizoen voor konijnen loopt volgens de wet van 15 augustus tot en met 31 januari.

Jagers

Het recht om te mogen jagen komt toe aan de jachthouder. Primair komt dit recht van de jacht toe aan degene die eigenaar is van de grond. Deze kan dit genot verhuren. Om te mogen jagen op konijnen met het geweer, moet je in het bezit zijn van een geldige jachtakte en ook moet voldaan worden aan de wettelijke '40 hectare regeling'. Deze zaken worden door de plaatselijke korpschef van politie jaarlijks gecontroleerd. Op industrieterreinen en begraafplaatsen mogen konijnen worden bestreden op grond van ontheffing volgens art. 75 Flora- en Faunawet. De praktijk leert dat deze ontheffing aanvraag in eerste instantie vaak wordt afgewezen. Pas na veel bewijzen van schade door middel van foto's en eventuele rapporten, lukt het de ontheffing te krijgen. De bij te leveren verklaring van geen bezwaar voor afgifte van de ontheffing door de plaatselijke politie, levert ook nog al eens problemen op.

Tijdstip

Indien vraat- of graafschade te verwachten is op schadegevoelige locaties is het aan te bevelen de konijnenpopulatie

gedurende het jachtseizoen zover mogelijk terug te brengen. In deze periode is de kans op het doodschieten van 'ouderdieren' bij hun jongen nihil. Op plekken waar veel konijnen zitten, moet je vaak buiten het seizoen ingrijpen. Om te voorkomen dat dan 'ouderdieren' gedood worden waardoor de jongen dan van honger sterven, worden deze vaak levend gevangen zodat je ze kunt losgelaten als het jongen heeft. Een andere goed werkende methode voor kundige faunabeheerders is het schieten met een Flobert buks van '3/4 konijnen'. Dit zijn konijnen waarvan een geofend oog kan zien dat het jonge, nog niet helemaal uitgegroeide dieren zijn. Deze '3/4 konijnen' hebben geen jongen en hierdoor zullen er dus geen jongen de hongerdood sterven.

Schieten

Indien aan het wettelijk kader is voldaan, is populatievermindering middels afschot verreweg het meest effectief. Bij daglicht zitten veel konijnen onder de grond. Om ze te kunnen schieten, biedt een fret uitkomst. Omdat fretten snel vermoeid raken, is het van belang de fretten alleen in te zetten indien er ook daadwerkelijk konijnen zitten. Met speciaal getrainde honden die aangeven of er wel of niet konijnen in een hol aanwezig zijn, is te voorkomen dat de fret onnodig ingezet wordt. Met een fret verlaten de konijnen met grote snelheid het hol. Indien de jagers zich dan goed opgesteld hebben en zich rustig gedragen (niet heen en weer lopen en praten op de konijnenbouw), lukt het vaak om het konijn te schieten met een hagelgeweer. Op golfbanen is dit wel gevaarlijk. Op rustiger tijdstippen, in de vroege ochtend of vroege avond in de schemering,

met een klein kaliber buks is dat veiliger. In het donker is kunstlicht te gebruiken. Vaak zijn de konijnen dan wel onrustiger in vergelijking met het schemer. Denk aan het wettelijk kader: voor het gebruik van kunstlicht heb je een ontheffing nodig.

Vangen

Indien het reguleren van de konijnenstand niet kan door de dieren te schieten, dan kun je ze ook vangen. Het vangen kan door de inzet van fretten zoals hiervoor omschreven. Bij het vangen in plaats van schieten worden de uitgangen van een konijnenbouw bedekt met een netje waarin de vluchtende konijnen verstrikt raken als ze de bouw verlaten.

Een tweede manier is het plaatsen van vangkooien. Om te voorkomen dat de dieren door honger of dorst omkomen, moet je deze vangkooien dagelijks controleren.

Een derde vorm van vangen is een oude traditie, namelijk de inzet van een valkenier. Evenals bij de eerder genoemde methoden worden konijnen opgespoord en laat een valkenier zijn roofvogel los om het konijn te vangen. Groot bijkomend voordeel is dat het geen geluidsoverlast veroorzaakt zoals soms met schieten wel het geval kan zijn. Wel is het raadzaam om eerst contact op te nemen met een erkende valkenier, zodat deze ter plekke kan beoordelen of het probleem door hem op te lossen is.

Hans Spek is werkzaam bij IPC Groene Ruimte als trainer. Voor advies of training voor een optimalisatie van het beheer van uw sportveld of golfbaan kunt u terecht bij IPC Groene Ruimte. Voor meer informatie kijk op www.ipcgroen.nl of bel (026) 355 01 00.

Wie geen geweer wil op de baan, kan konijnen ook (laten) vangen. Fretten, vangkooi en valkenier zijn effectieve mogelijkheden.